

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. X. De attentatis appellatione pendente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

882. Præter dicta, observandum, discrimen esse inter appellationem ab interlocutoria, & definitiva nam, si appellatum sit ab interlocutoria, Judex appellationis non debet, unà cum citatione partis, mittere Judici à quo inhibitionem; quia ei prius de veritate gravaminis constare debet; utrum causa sit *devolutiva*, necne? nequè, inhibere debet Judici inferiori, ne ulterius in causa procedat, nisi prius causa appellandi probata, & justificata sit, & quidem in præsentia partium: at verò, si à definitiva appellatum sit, vel ab interlocutoria, vim definitivæ habente (quia finem imponit processui Judicis) tunc potest Judex appellationis statim, eum post receptam appellationem partes citat, simul etiam inhibere Judici à quo, ne ad executionem sententiæ procedat, ut tradit Gael. lib. 1. obser. 144. n. 4. & obser. 130. n. 7.

Deinde, non solum causam, in appellatione ab interlocutoria, ante sententiam exprimi, & allegari debere, in scripto, seu libello oblato Judici à quo; sed etiam in libello appellationis, porrecto Judici ad quem; adeo, ut nisi Judex ad quem videat in appellatione talem causam expressam, non debeat procedere ad citandas partes, aut causam appellationis delegandam; ut tradit Francus, hic n. 3. & Gl. V. Expressa.

§. X.

De attentatis appellatione pendente.

8856. DE hoc agit c. Non solum 7. h. t. ubi Bonifacius VIII. sic loquitur: non solum innovata post appellationem à definitiva sententia interjectam, debent semper (exceptis casibus, in quibus jura post sententiam prohibent appellare) ante omnia per appellationis Judicem penitus revocari: sed etiam ea omnia, quæ medio tempore inter sententiam, & appellationem (quæ postmodum intra decendium interponitur ab eadem) contingit innovari: ac si post appellationem eandem innovata fuissent. Illa verò, quæ post appellationem interpositam, ante definitivam sententiam innovantur, donec appellationis causam veram esse, constiterit, revocari non debent: nisi Judex appellationis (postquam

Tom. II.

sibi constiterit per appellationem emissam, ex probabili causa fore ad se negotium devolutum) inhibeat canonicè Judici (à quo appellatum extitit) ne procedat; tunc enim, quidquid post inhibitionem hujusmodi fuerit innovatum, est (licet causa eadem non sit vera) per eundem appellationis Judicem, ante omnia: in statum pristinum reducendum.

2857. Ex hoc textu deducitur 1. quòd Judex appellationis, si ad eum appellatum sit à sententia definitiva, debeat ante omnia (exceptis casibus, quibus jura post sententiam prohibent appellare) penitus revocare, non tantum ea, quæ post appellationem interpositam, sed etiam ea omnia, quæ medio tempore inter sententiam, & appellationem, innovata, & mutata sunt, perinde, ac si post eandem appellationem innovata fuissent, dummodo postea intra decem dies appellatum sit.

2858. Deducitur 2. id procedere etiam non discussò appellationis articulo, an scilicet appellatio sit justa, vel injusta? cujus ratio est, quia quando appellatur à definitiva, articulus appellationis non est distinctus à causa principali: ideo enim appellatur; quia appellans putat, se per definitionem causæ principalis esse gravatum: & sic non requiritur, ut justificetur causa appellandi, etiam quoad revocationem attentatorum, sed ea ante omnia revocantur, non prius discussò appellationis articulo.

2859. Deducitur 3. non solum attentata post appellationem à definitiva, sed etiam ea, quæ inter sententiam, & appellationem intra decendium interpositam innovata sunt, debere per Judicem ad quem penitus revocari; ita textus n. 2856. relatus. Hinc, ut primum Judex appellationis cognoverit, à definitiva intra 10. dies appellatum fuisse, eamque recepit, priusquam de meritis causæ cognoscere incipiat, inhibitorias mittit Judici à quo, ne ad executionem sententiæ procedatur; & ut omnia, quæ post sententiam attentata sunt, rescindantur; sic glossa recepta in c. Venientes 19. de jurejurando; censet tamen Gail. l. 1. observ. 145. si quæstio attentatorum altiorem adaginem requirat, super iis litem contestari debere, quin attentata, Judicis implorato officio, aut etiam proprio ejus motu, revocentur.

Yyy 2 Dedu-

2860.

Dedueitur 4. illa, quæ post appellationem, ante sententiam definitivam, innovantur, donec de veritate causæ appellationis constiterit, revocari non debere, nisi Judex *ad quem* (postquam ipsi constiterit ex causa probabili, negotium esse ad se devolutum) inhibeat canonicè *Judici à quo*, ne procedat; tunc enim post inhibitionem hujusmodi immutata (licet causa eadem non sit vera) per eundem Judicem appellationis in statum pristinum reduci debent. Ex quo habetur, quòd Judex *ad quem* dum presentibus partibus, cognoscere incipiat de veritate causæ appellationis, inhibitorias potest mittere *Judici à quo*, ita quidem, ut, quæcunque à Judice acta fuerint, post inhibitionem acceptam, irrita esse debeant, nullà obstante exceptione, tametsi postea veritas causæ ostensa; seu appellatio justificata non fuerit, ut constat ex textu in n. 2856. Hinc attentata post appellationem ab interlocutoria solùm ea revocantur, quæ facta sunt post inhibitionem Superioris, ut notat Barbof. in dict. c. 7. v. *à definitiva sententia* n. 3.

2861.

Not. præterea, ut attentata post appellationem etiam à definitiva revocentur, ab appellante probari prius debere, esse sententiatum, appellatum, & sub hoc aliquid innovatum; sic Mascard. de probat. conclus. 1278. n. 1. Nam si appellatio jure non admittitur post sententiam (prout id contingit in quibusdam casibus) nullum parit effectum, etiam devolutivum, adeoque nec attentatorum revocationem; hinc Barbof. in dict. c. 7. n. 7. notat, quòd attentata, post appellationem ab interlocutoria, non sunt revocanda, donec probetur vera causa appellandi.

2862.

Not. 2. executionem sententiæ fieri non debere durante tempore ad appellandum; sic gloss. in cit. c. 7. v. *innovata fuissent*; ibi: *sic, nec pendente jure, quod competit condemnato, ad appellandum*, id est, usquè ad decem dies, licet fieri possit in omnibus casibus in quibus appellatio est prohibita, ut per Covarr. pract. c. 23. n. 7. Mascard. de probat. conclus. 148. d. 32. & 33.

Not. 3. quæ diximus de attentatis revocandis, intelligi de attentatis per Judicem *à quo*; non autem si à tertio, ut notat gloss. hic v. *reducendum*, ibi: *si au-*

tem aliquid attentaretur à tertio. Tertius enim non dicitur *attentare*; nec potest contra eum remediò attentatorum uti, ut per Covarr. pract. c. 24. n. 4. Lancell. de attent. p. 1. e. 3. n. 4. eum seqq. Menoch. remed. 17. recup. n. 4. unde *innovare*, seu *attentare* non dicitur is, qui non inhibitus, lite pendente suam continuat possessionem; Lancellot. de attent. p. 2. c. 4. n. 2. intellige, si possessione sua uteretur, eo modo, quo antè; secus, si diverfo; sic cit. Author. n. 70.

Not. 4. quòd juxta Barbof. cit. n. 8. ex gloss. V. *Unde novum scias*, appellans privetur beneficio appellationis, & in causa principali procedi possit appellatione non obstante, si innovet aliquid appellatione pendente:

Ratio hujus redditur; quia si appellans attentet aliquid, quod sit immediatè contrarium appellationi ipsius (ut, si pendente appellatione, Adversarium spoliet sua possessione, de qua lis est) eo ipso proprià auctoritate sibi ipsi jus dicendo, Judicem appellationis contempnisse censetur; adeoque beneficio appellationis indignum se reddit: *frustra enim invocat auxilium legis, qui committit in legem c. Bona; 23.* de elect. imò, si attentet aliquid, contra propriam appellationem, non censetur ei detulisse, sed illi renuntiâsse, eamque deseruisse; quare hoc casu sententia, à qua appellatum, statim transit in rem judicatam, ita, ut Judex *à quo*, perinde, ac si appellatum non esset, ad executionem procedere possit: Secus autem est, si attentata non sint contraria appellationi: tunc enim revocari debent; Gail. cit. observ. 146. n. 11. 12. & seqq. Si verò *appellatus*, vel Judex, *à quo*, pendente appellatione, aliquid attentent, vel innovent, ea revocari, & cassari debent, & in expensis condemnantur præstandis appellanti.

Not. 5. per appellationem, etiam extrajudicalem, *justam*, seu ex probabili causa factam, induci pendentiã litis; quia, quamvis illa non sit propriè dicta appellatio (nam appellatio strictè sumpta, supponit judicium ceptum esse, cum sit provocatio à Judice inferiore ad Superiorem) at verò extrajudicialis appellatio facit inchoari causam, seu litem, quando à gravamine provocatur ad Superiorem,

2864.

tāquam Judicem; hinc, quod post illam innovatur, rectè dicitur *pendente lite innovari*; & quoniam non solùm lege prohibitum est, aliquid innovari, *pendente appellatione*; L. unic. ff. Nihil innovari; appellat: interposit: sed etiam generaliter, *lite pendente*. c. 1. & 2. ut lit. pend. nihil innov. bene sequitur, remedium revocandi attentata, habere locum non solùm in appellatione judiciali, sed etiam extrajudiciali, ex causa probabili facta; sed eo discrimine, quòd post appellationem judicialem revocantur attentata omnia circa causam, super qua appellatum est, etiamsi non sint contra appellationem (eā enim interpositā, quoad omnia, concernentia illam causam, suspenditur jurisdictio Judicis à quo) secus est post extrajudicialem (ex hoc enim non suspenditur jurisdictio Judicis à quo) adeoque revocantur ea solùm, quæ innovata sunt ad impediendam ipsam appellationem.

2865. Not. 6. ex c. *significante*. 69. h. t. duo statui. 1. quòd, si Judex ante litem contestatam circa principale negotium aliquid attentet, vel diem assignatum, sine causa praveniat, licitè appelletur, 2. quòd, si Procurator datus ad impetrandum super appellatione, non servavit formam mandati, audiatur appellans, etiam post añum: Ad hoc probandum, propter alia plura, inspiciendus est ipse textus, prout habetur in dict. c. 69. qui sic habet: Significante Aurelianensi Episcopo, nos noverritis accepisse, quòd, cum Decanus, & Capitulum Magdunen. ipsum super eo, quod dicebant alibi, quàm in stallis Decani & Capituli prædictorum *carnifices* (intellige, *Laniones*) carnes vendere non debere: coram Judicibus auctoritatis Apost. convenissent: petentibus tandem Decano, & Capitulo nominatis, Judicium officium implorando, ut, cum idem Episcopus, post citationem, carnes in stallis aliis vendidisset: quod per eum super hoc factum fuerat, in statum pristinum revocarent: pro parte ipsius fuit propositum, quòd, cum lis præsertim non fuisset super negotio contestata, locum imploratio hujusmodi non habeat, adjiciens, quòd cum de consensu partium coram dictis Judicibus, ad litigandum super ipso negotio certus dies statutus fuisset, & quantum ad illum diem solutum fuisset judicium eo-

rundem, pravenire diem ipsum, ac audire partem adversam in tali imploratione absque consensu partium non debebant: & quia super his non audiebant eundem, nostram audientiam appellavit: & licet Procuratorem suum intra annum ad hujusmodi appellationem miserit, prosequendam: quia tamen dictus procurator (ut creditur) circumventus, contra inhibitionem ipsius Episcopi, nostras super hoc ad quosdam Judices certā ratione suspectos literas impetravit, dictus Episcopus uti noluit literis sic obtentis, petens non obstante lapsu anni ad prosecutionem appell. admitti. Ideoque mandamus, quatenus, si de inhibitione hujusmodi, præmissis causis appellationis, vel earum alterā constiterit, revocato in irritum, &c. usque ad attentatum in jam dicto negotio juxta Priorum continentiam literarum &c.

Ex hoc enim textu sequitur 1. quòd 2866. pendente dilatione, & lite non contestatā, officium Judicis quiescat, & nihil possit ferre, nisi de partium consensu; & si quid facit, esse in pristinum revocandum; hic enim effectus est dilationis; quæ hoc ipso, quòd à Judice litigantium consensu concessa sit, à Judice revocari (seclusā juxtā causā revocandi) & breviari, aut prorogari non potest; quia Judicis officium quiescit, ut notat gloss. in dict. c. *Significante*, V. *Pravenire*.

Secundò, licitè appellari ab eo, quod Judex ante litem contestatam attentat; cum id in relato casu expressè concessum sit Aurelianensi Episcopo contra attentatum Judicium delegatorum lite non contestata; 3. quòd lite pendente non debeat Reus prohiberi, uti jure suo non improbatò à lege, licet illud jus sit contra intentionem Actoris, seu juris inducti in judicium, ut habetur (c. 1. h. t. lite pendente;) 4. quòd, si Procurator excedat limites mandati, aut violet, vel non pareat inhibitioni, præbeat justam causam appellandi, & taliter gesta in irritum revocanda sint; 5. in dubio, uter duorum litigantium in possessione sit? actorem ante litem contestatam, sive antequam constet, ipsum in possessione esse, non posse, à Judice petere, ut Adversario actus possessorios inhibeat: Demum, Clericos posse carnes, & similia quæ ex propriis

priis prædiis colligunt, erectâ tabernâ vendere ad propriam sustentationem, non tamen, personaliter sed per laicum. Intellige de illis, quæ tunc eorum sustentationi necessariæ non sunt, ut colligitur ex *c. sig. uisicante*, de quo n. 2865.

¶ XI.

De privilegiis, remedio revocandi attentata, competentibus.

2867. **S**Upponendum, quodd remedium *revocandi attentata* post appellationem legitime interpositam, multò amplius sit, quam interdictum *Unde vi*, seu recuperandæ possessionis, pluribusquè privilegiis muniatur; nam *remedium attentati* competit etiam pro rebus mobilibus, & contra successorem spoliatoris; nec opus est probare spoliationem, sed id solum, quodd Actor tempore appellationis possiderit, ut constabit ex seqq. quæ tamen omnia se aliter habent in interdicto recuperandæ possessionis, uti patet ex ff. tit. de Restitut. Spoliat. & diximus tit. 13. hoc lib.

2868. Ad deducenda porrò privilegia hujus remedii per ordinem ad revocanda attentata post inhibitionem, seu appellationem legitime interpositam facit casus in *c. Bone*. § 1. h. t. relatus, qui sic habet: defuncto Rectore, seu Parocho, (quem Angli vocare solebant personam) Ecclesiæ de Fan. Abbas S. Augustini Cantuariensis, asserens, eam Ecclesiam ad se pertinere, & ejus possessionem ingressus, sæpius vocem appellationis ad Papam emisit, ne quis se in possessione suâ turbaret. Ex qua post aliquod tempus à quibusdam Canonicis Cantuariensis Diocesis per vim ejusdem Ecclesiæ possessione ejectus est. Archidiacono verò (Cantuariensi, ut apparet) Procuratorem suum ex adverso proponente, sibi defuncto Rectore Ecclesiæ tam de jure communi, quam generali consuetudine, competere custodiam ejus, aliarumque Ecclesiarum, quin etiam defunctum nomine Archidiaconi possedisse hanc Ecclesiam, utpote, qui unam procuratorem, & quinque solidos ipsi annuatim exolverit; mandat Pontifex, Abbatem, & Monachos in eundem statum possessionis, in quo tempore appellatio-

nis interpositæ fuerunt, redirei, ac fructus medi tempore perceptos iisdem assignari, proprietatis jure utrique parti salvo remanente.

Ex hoc casu sequitur 1. appellationem ab Abbate hoc loco interpositam, fuisse factam extrajudicialiter, & generaliter. *Extrajudicialiter*; quia hic Abbas cum suis Monachis aliquando in pacificâ possessione fuit, nemine ipsi litem intendente; ubi autem nullus est, qui litem movit, neque est iudicium: ubi commodè observa multiplicem differentiam, quam inter judicialem, & extrajudicialem appellationem ponit Panormit. hic à n. 7. *Generatim*, ut patet ex illis verbis: *ejus possessionem ingressus*, sæpius vocem appellationis ad Papam emisit, *ne quis se in sua possessione turbaret*. 2. appellatione extrajudiciali generatim interposita (si quid immutatum fuerit. v.g. per Spoliationem) agi posse per viam attentati adversus attentantem, & quemlibet, seu bonæ, seu malæ fidei possessorem; hic enim est ipse casus sic decisus in dicto *c. § 1.* quod tamen intellige, postquam ea appellatio fuerit justificata, seu agnita, tanquam facta ex causa probabili, ut notat Barbof. n. 2. cum Covarruv. *pract. c. 24. n. 5.* dicitur autem facta *ex causa probabili*, quæ, si probata esset, legitima foret, *licet non sit vera*, ut volunt aliqui, quamvis alii velint ad effectum revocandi attentata, requiri, ut probata sit *vera*, prout factum est in dicto *c. Bone*: sic Covarr. cit. n. 5. sed super hoc V. in seq.

Dixi: vel appellatione extrajudiciali generatim interposita; nam judicialis generaliter tantum facta non valet; secus, illa; plures enim differentie sunt inter utramque, de quibus multa jam dicta sunt in precedent. & dicemus in seq. Porò ad præsentem casum ratio discriminis quoad hoc, est, quia à gravamine futuro non potest appellari *judicialiter*; secus, *extrajudicialiter*, per Clement. *sicut. 3. h. t.* ergo ibi, *non generatim*; secus, hic. Dixi 2. generatim, quin per præjudicem, si appellatum sit *specialiter*. Nam esto appellatio facta sit specialiter, contra certam personam, & tertius ab ipso causam habuerit. v.g. emerit bona quavis fide; agi tamen potest contra eum per viam attentati, ut iudicis officio reformidatur, quod actum